

Vai tiks nodrošināta ilgtspējīga valsts vietējo autoceļu izpildes programma?

Problēma :

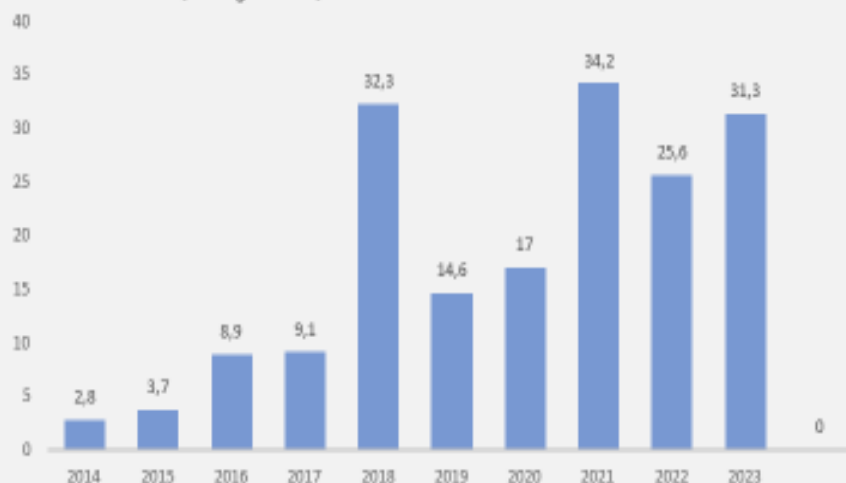
- Pagastu centru savietošanai nepieciešamas papildu finansējums **819 km** autoceļiem, tai skaitā 453 km ir valsts vietējiem autoceļi ar asfalta segumu, 341 km ir valsts vietējie autoceļi ar grants segumu, 63 km ir valsts reģionālie autoceļi ar grants segumu, un 91 km – valsts reģionālie autoceļi ar asfalta segumu.

Sarunās SM LPS Vienojās:

- Par prasību par papildus 20 milj. euro piešķiršanu 2024. gada budžetā valsts vietējo autoceļu atjaunošanai, savukārt 2025. un 2026. gada budžetā paredzēt vēl papildus 10 milj. euro valsts vietējo autoceļu atjaunošanai. (katru gadu)
- Fakts finansējuma pieaugums nav paredzēts, reālais finansējums 25 miljoni eiro (**125 km**)

SOLĪJUMI SAVIETOT PAGASTU PĀRVALDES UN NOVADU CENTRUS

Valsts finansējums valsts vietējiem autoceļiem
(milj.eiro)

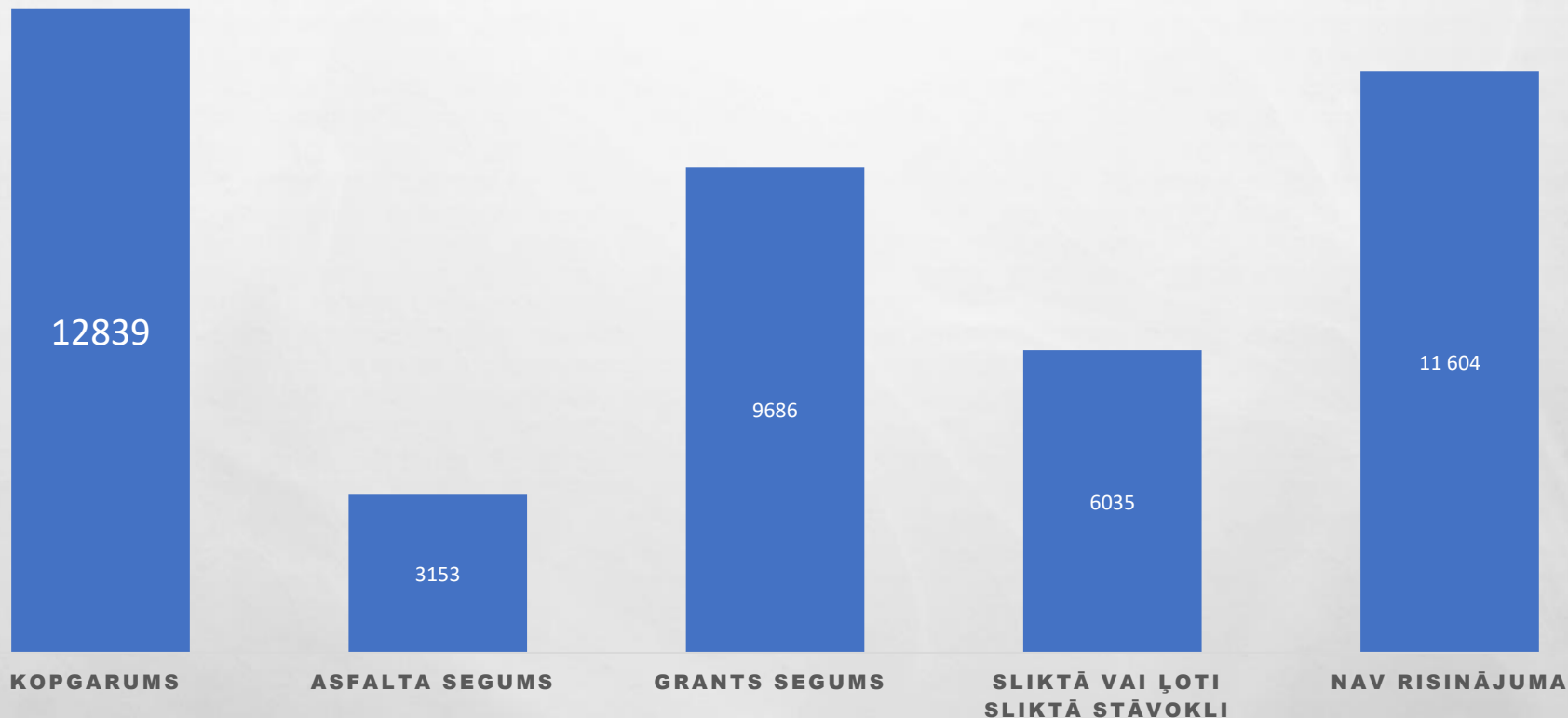

Reģionālo un vietējo autoceļu sakārtošanai šogad papildus piešķirti 11,5 miljoni eiro, nākamgad plānots ieguldīt 15 miljonus eiro, 2025. gadā – 17 miljonus eiro.

Lai līdz 2027. gadam no katras apdzīvotas vietas, kurā atrodas pagasta pārvalde, uz novada centru nodrošināt iespēju nokļūt pa autoceļu ar labā stāvoklī esošu melno segumu nepieciešami papildus 198 miljoni, 1151 km

PĒC ADMINISTRATĪVI TERITORIĀLAS REFORMAS

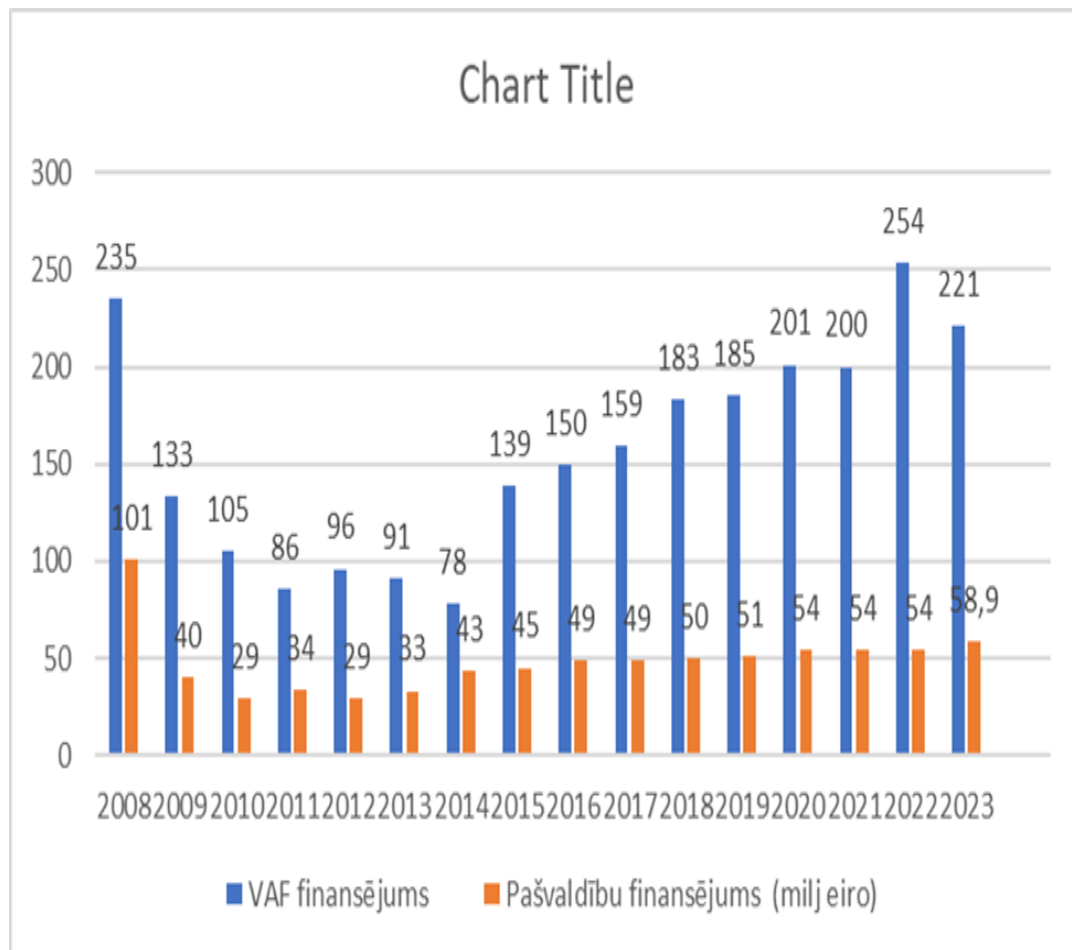
VALSTS VIETĒJO AUTOCEĻU RAKSTUROJUMS KM

ATR kontekstā tiks sakārtoti 880 km valsts ceļi, no kuriem 310 km vietējie autoceļi, 2,3% no kopapjoma

Mērķdotācijas

Puses vienojās

Ņemot vērā cenu indeksāciju, prasīt 2024. gadā palielināt finansējumu valsts budžeta apakšprogrammai 23.04.00 “Mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām)” līdz 67,61 miljoniem euro.

Valdības piedāvājums

Mērķdotācijām pašvaldību autoceļiem (ielām) 2024., 2025. un 2026. gadā ir paredzēts valsts budžeta finansējums 59,9 milj. euro apmērā.

Par ilgtspējīgu finansējumu pašvaldību tranzīta ielām.

Problēma:

Pēdējos gados vērojama tendence, ka finansējums tranzītielu uzturēšanai tiek veidots pēc pārpalikuma principa, tādēļ jābūt izstrādātai ilgtermiņa tranzītielu finansēšanas un uzturēšanas politikai, lai nodrošinātu reģionālo centru, vietējās nozīmes centru un apdzīvoto vietu sasaisti ar reģionālās un nacionālās nozīmes centriem, pusēm jāvienojas vismaz par finanšu nepieciešamības minimālo apjomu tranzītielu uzturēšanai

SM un LPS sarunās paredzēja

- Palielināt kopējo atbalsta apjomu vismaz par 2 milj. euro gadā, papildus finansējums nav paredzēts
- Sagatavoti grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 11. marta noteikumu Nr.173 “Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmai piešķirto līdzekļu izlietošanas kārtība” grozījumu projektu, ka valsts atbalsts pilsētu tranzīta ielu atjaunošanas līdzfinansēšanai ir 75%.

Vai pārejot decentralizēto valsts vietējo ceļu apsaimniekošanas modeli nav jāmaina arī finansēšanas avoti?

Problēma

- Pēc administratīvi teritoriālās reformas daļa valsts vietējo autoceļu vairāk nekā 90% (11604km) formāli neatbilst likumā noteiktajam statusam un atrodas valsts pārziņā.

Kā risināt šo problēmu ilgtermiņā?

- Pašvaldību ielām un autoceļiem mērķdotāciju kopējais apjoms pašlaik netiek noteikts ne pēc kādiem kritērijiem, bet balstās uz valsts budžeta iespējām, ir noteikti mērķi, kam izlietojami finanšu līdzekļi, taču nav definēts virsmērķis un minimālais finanšu apjoms, ko valsts ar mērķdotāciju piešķiršanu cenšas panākt. Rezultātā mērķdotācijas pašlaik atbilst valsts pabalstam bez noteiktiem kritērijiem.
- **Vai būtu iespējams definēt minimālo apjomu mērķdotācijām pašvaldību autoceļiem un ielām, paredzot ikgadēju indeksāciju?**

Sabiedriskā transporta pieejamība

Pēc iepirkuma līgumu noslēgšanas visās maršrutu tīkla daļās par sabiedriskā transporta pakalpojumu iegādi maršruta tīkla daļās radusies iespēja precīzi noteikt ikgadējo paredzamo valsts budžeta finansējuma apjomu, pamatojoties uz Iepirkumu rezultātā noslēgtajiem līgumiem un reālajām pakalpojumu izmaksām.

- **Kādi pašlaik ir objektīvu šķēršļi nepieciešamā finanšu apjoma noteikšanai Valsts budžetā sabiedriskajā transportā ?**
- **Kā tiks novērsts finanšu deficīts finansējumam zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā, (2023 gada finanšu deficīts - 30,9 , t.sk pārvadājumiem ar autobusiem -16,5 miljoni eiro)**
- **Kādēļ 7 lotēs, kur tiks slēgti ilgtermiņa līgumi pēc 2024. gada nepieciešams rīkot konkursu nevis paredzēt tiešo piešķirumu ?(Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 25. 10.2023., pakalpojumu uzsākšana 01.11.2023.)**
- **Vai esošais sabiedriskā transporta tīkls nodrošina pieejamību, sasaiste ar Izglītības un Veselības reformām?**

MK viedoklis - Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos saistību izpilde nodrošināma nepieciešamā finansējuma jautājumus risinot kārtējā gada budžeta izpildes procesā, izmantojot pieejamos budžeta elastības mehānismus

Par sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu politiku un skolēnu pārvadājumiem

Problemātika

- Ja Valsts nevar nodrošināt pietiekamu finansējumu, tad sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu paaugstināšana ir objektīva, jo pretējā gadījumā, autobusu maršrutu skaitu nāktos samazināt par 30%, bet vilcienu – par 50%.
- Blakus faktori - apgrozāmo līdzekļu pietiekamību darba samaksas pieaugums autobusu vadītājiem, degvielas cenu pieaugums un Eiropas Centrālās bankas lēmumi par procentu likmju celšanu.
- Reorganizējot skolu tīklu vairākas pašvaldības integrē skolēnu pārvadājumus reģionālajā maršrutu tīklā, nav izvērtēts jautājums par valsts budžeta finansējumu un tā pietiekamību, jo, paplašinot maršrutu tīklu skolēnu pārvadāšanas vajadzībām pieaug sabiedriskā transporta pakalpojumu izdevumi '. Skolēnu pārvadājumu politikas izstrādē iesaistāma IZM un VM
- LPS aicina braukšanas maksas (tarifu) apmēra pārskatīšanu saskaņot ar plānošanas reģioniem, vienlaikus ievērojot nepieciešamību salāgot iedzīvotāju vajadzības ar valsts budžeta iespējām

Par sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu politiku un skolēnu pārvadājumiem

Jautājumi

- Jūsu viedoklis par transporta pakalpojumu tarifu celšanas politiku sabiedriskajam transportam ?
- Vai pastāvot objektīvam sabiedriskā transporta pakalpojuma apjoma samazinājumam prioritāti saglabās skolēnu pārvadājumi ?
- Vai pašvaldības var paļauties uz Sabiedriskā transporta pakalpojuma likuma 6 panta (2) daļas regulējumu, vai tām jāorganizē ārpakalpojumi?
- Vai juridiski korekti ir paredzēt pašvaldību līdzmaksājumus valsts garantētā pasūtījuma tīklā, ja valsts minimālais apjoms tiek noteikts pēc budžeta iespējām?
- Vai atbalstāms LPS priekšlikums, kas aicina izstrādāt mehānismu, kas pašvaldībām dotu iespējas legāli izmantot skolēnu pārvadājumus, maršrutos, kur valsts pasūtījums nenodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus?
- Jūsu viedoklis par transporta pēc pieprasījuma ieviešanu nomaļākās teritorijās?

Sabiedriskā transporta pakalpojuma uzraudzība

- Pašreizējā sabiedriskā transporta pakalpojumu uzraudzība, kas organizēta izmantojot ārpakalpojumus nav efektīva, nepieciešama konsekventa uz rezultātu vērsta sabiedriskā transporta pakalpojumu realizācijas kontrole.

LPS aicina :

- izvērtēt esošo ilgtermiņa sabiedriskā transporta pakalpojuma Iepirkumu, lai turpmāk tiktu novērsta sistēmiskās kļūdas.
- - **Līdz šim Autotransporta direkcijai nebija līgumiski atrunātu tiesību vienpusēji izbeigt ar Pāravadātājiem noslēgtos Līgumus pirms termiņa, pamatojoties uz KP Lēmumu vai tajā konstatēto aizliegtās vienošanās īstenošanu starp Pāravadātājiem, kādi pasākumi tiks veikti sabiedriskā transporta pakalpojumu līgumsaistību izpildē?**